

Факултет педагошких наука
Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Јелена Спасић

ПРАКТИКУМ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Јелена Спасић

**ПРАКТИКУМ
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА**

Јагодина

2023

Издавач

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу
Милана Мијалковића 14, Јагодина

За издавача

Проф. др Виолета Јовановић

Уредник

Проф. др Илијана Чутура

Рецензенти

Проф. др Сања Ђуровић
Проф. др Милка Николић

Дизајн корица

Проф. Слободан Штетић
Доц. др Миа Арсенијевић

Лектура и коректура

Мср Марија Ђорђевић

Технички уредник

Владан Димитријевић

Штампа

Вірограф Сомп д. о. о.
Земун

Тираж

150

ISBN 978-86-7604-220-3

Наставно-научно веће Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, одобрило је објављивање ове публикације одлуком број 01-637/1 од 17. 2. 2023. године.

© Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Садржај

ПРЕДГОВОР	5
ЦИЉ, КОНЦЕПТ И СТРУКТУРА ПРАКТИКУМА	7
ВЕЖБЕ	9
Фонетика	9
Писање великог слова	13
Гласовне промене	16
Одступања од гласовних промена	21
Спојено и одвојено писање	26
Морфологија	30
Творба речи	37
Лексикологија	40
Синтагме	45
Синтакса падежа	50
Значења глаголских облика	61
Функције реченичних конституената (службе речи)	70
Синтакса реченице	77
ГРАМАТИЧКИ ПОДСЕТНИК	83
Језичке јединице	83
Фонетика и фонологија	84
Фонологија – фонема и глас	86
Слог и подела речи на слоге	86
Сонант Ј	87
Глаголски облици	88
Творба речи	88
Лексикологија	90
Врсте синтаксичких јединица	91
Независне предикатске реченице	91
Значења падежних облика	92
Реченични чланови (службе речи, функције речи у реченици)	93
Комуникативна реченица или исказ	93
Предикатска реченица или клауза	93
Синтагма	94
Анализа именичке синтагме	94
Типови предиката	94
Типови субјекта	95
Типови објекта	96

Типови атрибута	97
Прилошке одредбе	97
Значења презента	99
Напоредни односи	99
ЛИТЕРАТУРА	101
БЕЛЕШКА О АУТОРУ	103

ПРЕДГОВОР

Практикум из српског језика представља приручник за студенте прве године студијских програма *Васпитујући у предшколским установама* и *Васпитујући у домовима* на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу. Практикум представља наставно средство за предмет *Српски језик* на основним академским студијама. Предвиђен је за усвајање основних граматичких и правописних појмова. Циљ је оспособљавање студената да се у усменом и писменом изражавању користе стандардним српским језиком, као и оспособљавање за побољшавање, усмеравање и подстицање говора деце.

Практикум је осмишљен на основу вишегодишњег искуства у раду са студентима студијских програма *Васпитујући у предшколским установама* и *Васпитујући у домовима* на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу. Неизмерну захвалност аутор *Практикума* дугује проф. др Илијани Чутури и асс. мср Нини Живковић, са којима је сарађивала на овом предмету. Одговорност за пропусте, како у примерима за вежбање, тако и у концептима за учење, припада аутору *Практикума*.

Рукопис *Практикум из српског језика* Јелене Спасић вишеструко је значајан и квалитетан јер се ради о универзитетском практикуму за предмет Српски језик који је, првенствено, намењен студентима прве године студијских програма Васпитач у предшколским установама и Васпитач у домовима на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, али намењен и свима осталима који се интересују за питања српског језика и представља добру базу за усвајање основних граматичких и правописних појмова.

Проф. др Сања Буровић

Будући васпитачи помоћу овог остварења Јелене Спасић моћи ће успешно да овладају граматичким и правописним компетенцијама стандардног српског језика. Посебно је значајно што се инсистира на корелацији између лингвистике и практичних потреба васпитачке струке – студенти се оспособљавају да подстичу и унапређују развој говора предшколске деце на фонетском, морфолошком, лексичком и синтаксичком нивоу.

Проф. др Милка Николић

